

**U 4/2022 rd**

**Statsrådets skrivelse till riksdagen om rådets beslut om undertecknande av avtalet om luftfart mellan EU och dess medlemsstater och Oman**

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen ett förslag till avtal om luftfart mellan EU och dess medlemsstater och Oman samt en promemoria om förhandlingarna.

Helsingfors den 3 februari 2022

Kommunikationsminister Timo Harakka

Ledande specialsakkunnig Päivi Jämsä

KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

PROMEMORIA

EU/2020/0214

3.2.2022

## **RÅDETS BESLUT OM UNDERTECKNANDE AV AVTALET OM LUFTFART MELLAN EU OCH DESS MEDLEMSSTATER OCH OMAN**

### **1 Bakgrund**

Europeiska unionens råd bemyndigade den 18 september 2018 kommissionen att inleda förhandlingar om ett omfattande avtal om luftfart mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater och Oman. Avtalsutkastet paraferades den 1 december 2021. Tidtabellen för undertecknandet av avtalet är ännu inte känd.

Oman är det andra landet vid Persiska viken med vilket EU förhandlat om ett omfattande luftfartsavtal. Ett luftfartsavtal mellan EU och dess medlemsstater och Qatar undertecknades den 18 oktober 2021.

Europeiska unionen har i sitt närområde förhandlat fram luftfartsavtal med Marocko (FördS 64–65/2008), länderna i västra Balkan (ECAA-avtalet, FördS 36–37/2013), Georgien (FördS 42–43/2015), Israel (FördS 69–70/2020), Moldavien (FördS 73–74/2020) och Jordanien (FördS 75–76/2020). Finland har nationellt antagit de ovannämnda avtalen och satt dem i kraft.

### **2 Förslagets syfte**

Målet med luftfartsavtalet är att stegvis nå en ömsesidig marknadsöppning mellan EU och Oman, öka regleringssamarbetet och lagstiftningskonvergensen och säkerställa rättvis konkurrens och öppenhet.

### **3 Förslagets huvudsakliga innehåll**

Det centrala innehållet i avtalet är att avreglera flygvägar och kapacitet stegvis och på ömsesidig grund, trygga lagstiftningskonvergensen och säkerställa icke-diskriminering och lika villkor för ekonomiska aktörer. Lufttrafikföretag kommer således att kunna flyga fritt från vilken plats som helst i EU till destinationer i Omans område inom ramen för regleringen enligt avtalet.

Genom avtalet får alla lufttrafikföretag i unionen tillgång till affärsmöjligheter, till exempel i fråga om markttjänster, gemensamma linjebeteckningar, intermodalitet och fri prissättning. Avtalet innehåller även bestämmelser om bland annat social- och arbetsmarknadspolitiken inom luftfarten och miljön. Enligt internationell praxis är flygtrafiken i avtalet befriad från skatt. Avtalet förhindrar dock inte avtalsparterna från att fastställa skatter för den interna trafiken i EU eller Oman.

Avtalet är uppbyggt så att de viktigaste principerna ingår i avtalets huvudtext och tekniska detaljer fastställs i bilagorna.

Avtalet är avsett att tillämpas i sin helhet provisoriskt innan det träder i kraft internationellt.

#### **4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitetsprincipen och subsidiaritetsprincipen**

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 100.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) som innehåller bestämmelser om Europeiska unionens befogenheter att fastställa lämpliga bestämmelser för luftfart. I fråga om underteckningsförfarandet utgörs den rättsliga grunden av artikel 218.5 i EUF-fördraget enligt vilken rådet på förslag av förhandlaren ska anta ett beslut om bemyndigande att underteckna avtalet och, i förekommande fall, att tillämpa det provisoriskt före ikraftträdandet. Statsrådet anser att den rättsliga grunden är korrekt.

Det luftfartsavtal som ska undertecknas är till sin karaktär ett blandavtal, eftersom befogenheterna för luftfarten är delade och avtalen innehåller bestämmelser som delvis hör till unionens, delvis medlemsstaternas befogenheter. Subsidiaritetsprincipen enligt artikel 5 i EUF-fördraget tillämpas till den del avtalsbestämmelserna inte hör till unionens exklusiva befogenheter. Statsrådet anser att förslaget överensstämmer med subsidiaritetsprincipen. Förslagets mål kan uppnås effektivare och på villkor som är gynnsammare för lufttrafikföretagen genom unionsåtgärder än genom bilaterala avtal mellan medlemsstaterna och avtalsparterna.

Statsrådet anser att förslaget överensstämmer även med proportionalitetsprincipen. Denna säkerställs i synnerhet genom inrättandet av en gemensam kommitté som ska behandla frågor som gäller genomförandet av avtalet. Den gemensamma kommittén betjänar informationsutbytet på expertnivå och består av företrädare för kommissionen och medlemsstaterna samt Oman. Medlemsstaterna kommer även i fortsättningen att utföra sina vanliga förvaltningsuppgifter inom ramen för den internationella lufttransporten i enlighet med gemensamma regler som tillämpas enhetligt.

#### **5 Förslagets konsekvenser**

Finland har inte ett gällande bilateralt luftfartsavtal med Oman, så avtalet möjliggör regelbunden reguljärtrafik mellan Finland och Oman.

Förslaget bedöms förbättra förbindelserna mellan EU och Oman. Förslagen ökar och effektiviserar konkurrensen på lufttrafikmarknaden, vilket bedöms gynna konsumenterna och de flygbolag som bedriver lönsam verksamhet.

#### **6 Ålands behörighet**

Avtalen innehåller inga bestämmelser som hör till Ålands behörighet, eftersom luftfart enligt 27 § 14 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

#### **7 Behandling av förslaget i Europeiska unionens organ och andra medlemsstats ståndpunkter**

Följande steg är att Europeiska unionens råd behandlar avtalsförslaget och gör ett beslutsförslag om dess undertecknande.

På Europeiska unionens vägnar undertecknas avtalet av såväl kommissionen som medlemsstaterna.

#### **8 Nationell behandling av förslaget**

Statsrådets skrivelse har beretts vid kommunikationsministeriet. Utkastet till U-skrivelse har även behandlats i ett skriftligt förfarande i trafiksektionen som är underställd kommittén för EU-ärenden.

Fullmakt att för Finlands del underteckna avtalet beviljas av republikens president till den del avtalsbestämmelserna hör till medlemsstatens befogenheter. Den provisoriska tillämpningen av luftfartsavtalet och avtalets ikraftträdande förutsätter i Finland även riksdagens godkännande till den del avtalsbestämmelserna hör till lagstiftningen.

## **9 Statsrådets ståndpunkt**

Statsrådet understöder sådana luftfartsavtal med vilka lufttrafikmarknaden öppnas så brett som möjligt genom att flygbolag beviljas omfattande trafikrättigheter. Tack vare avtal som öppnar lufttrafikmarknaden blir det lättare att ta sig till Finland, vilket gynnar näringslivet och resenärerna. När lufttrafikmarknaden öppnas blir det även möjligt att styra passagerarflödena via de mest ändamålsenliga flygvägarna.

Statsrådet anser att det uppnådda förhandlingsresultatet möjliggör en friare lufttrafikmarknad mellan EU och Oman.

Statsrådet understöder undertecknandet av luftfartsavtalet.

Statsrådet anser att förslagets rättsliga grund är korrekt och att förslaget uppfyller kraven enligt proportionalitetsprincipen och subsidiaritetsprincipen.